

Coronakrisen

Knap 20.000 er allerede nu i fare for at blive langtidsledige

Der er stor risiko for, at vi i løbet af krisen kommer til at se en kraftig stigning i langtidsledigheden. Før udbruddet af coronakrisen var der knap 20.000 arbejdsløse, som havde været ledige i ½-1 år. Den gruppe er nu i stor fare for at ende i langtidsledighed. Da landet nu er ved at åbne op igen, er det derfor ekstremt vigtigt, at regeringen iværksætter store vækstpakker, og at vi også får beskæftigelsesindsatsen op at køre igen, som ellers har været sat på pause.

af cheføkonom **Erik Bjørsted**

30. maj 2020

Analysens hovedkonklusioner

- Arbejdsløsheden stiger i øjeblikket kraftigere end under finanskrisen, som af mange regnes for den værste krise siden 30'erne.
- Knap 20.000 arbejdsløse havde før coronakrisens udbrud været arbejdsløse mellem 26 og 52 uger. Den gruppe er i stor fare for at ende i langtidsledighed.
- Hvis mange bliver fanget i langtidsledighed, stiger risikoen for, at dansk økonomi får en strukturel skade i form af højere strukturel ledighed, eller at flere falder ud af arbejdsstyrken.
- Derfor er der brug for vækstpakker, hvor vi stimulerer det private forbrug og supplerer med offentlige investeringer. Det dumme, vi kan gøre i den nuværende situation, er at stramme finanspolitikken eller lave reformer, som øger usikkerheden og svækker efterspørgslen i økonomien. Det vil blot forlænge krisen og øge risikoen for, at flere bliver langtidsledige.

Kontakt

Cheføkonom

Erik Bjørsted

Tlf. 33557712

Mobil 27687950

eb@ae.dk

Kommunikationskonsulent

Jakob Esmann

Mobil 28 33 80 69

je@ae.dk

På to måneder er arbejdsløsheden vokset med næsten 50.000

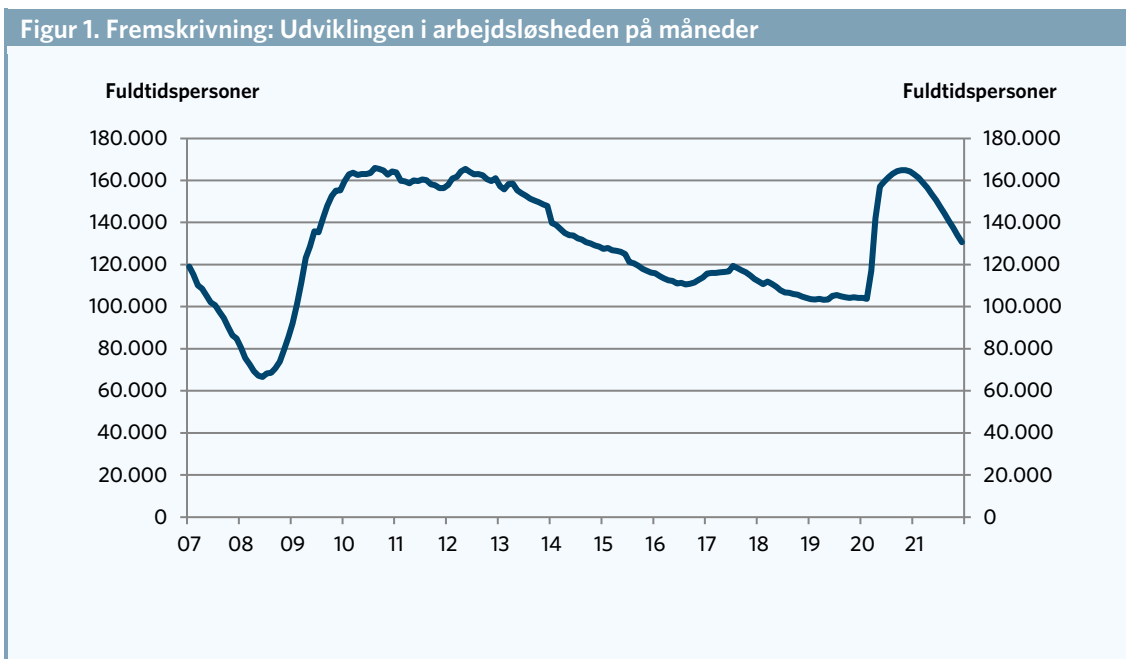
Siden coronakrisens udbrud er den registrerede bruttoledighed vokset med knap 50.000 fuldtidspersoner. Det fremgår af figur 1.

Ud over de knap 50.000 flere arbejdsløse siden krisens udbrud er der også 205.000 lønmodtagere, som er sendt hjem med lønkomensation. Dermed er i hvert fald 250.000 lønmodtagere direkte påvirket af coronakrisen.

De stigninger, vi har set i arbejdsløsheden, er større end de månedlige stigninger, vi så under finanskrisen, som regnes for den værste krise siden 1930'erne. Stigningen i arbejdsløsheden er altså mere stejl end under finanskrisen.

Hvis man tager udgangspunkt i Finansministeriets risikoscenarie, hvor vi får en langsom genopretning i økonomien, er det ikke urealistisk, at arbejdsløsheden i løbet af de kommende måneder kan komme op på samme niveau eller lidt over niveauet fra finanskrisen, hvor arbejdsløsheden toppede på 165.000 fuldtidspersoner.¹ Det fremgår af figur 1.

Dermed vil den registrerede bruttoledighed nå at vokse med ca. 60.000 fuldtidspersoner fra coronakrisens begyndelse. Til sammenligning voksede den registrerede bruttoledighed under finanskrisen med knap 100.000 fuldtidspersoner. Stigningen i bruttoledigheden bliver i Finansministeriets risikoscenarie mindre end under finanskrisen, men stigningen bliver til gengæld mere stejl.

Kilde: AE på baggrund af egne beregninger og Finansministeriets Konvergensprogram 2020.

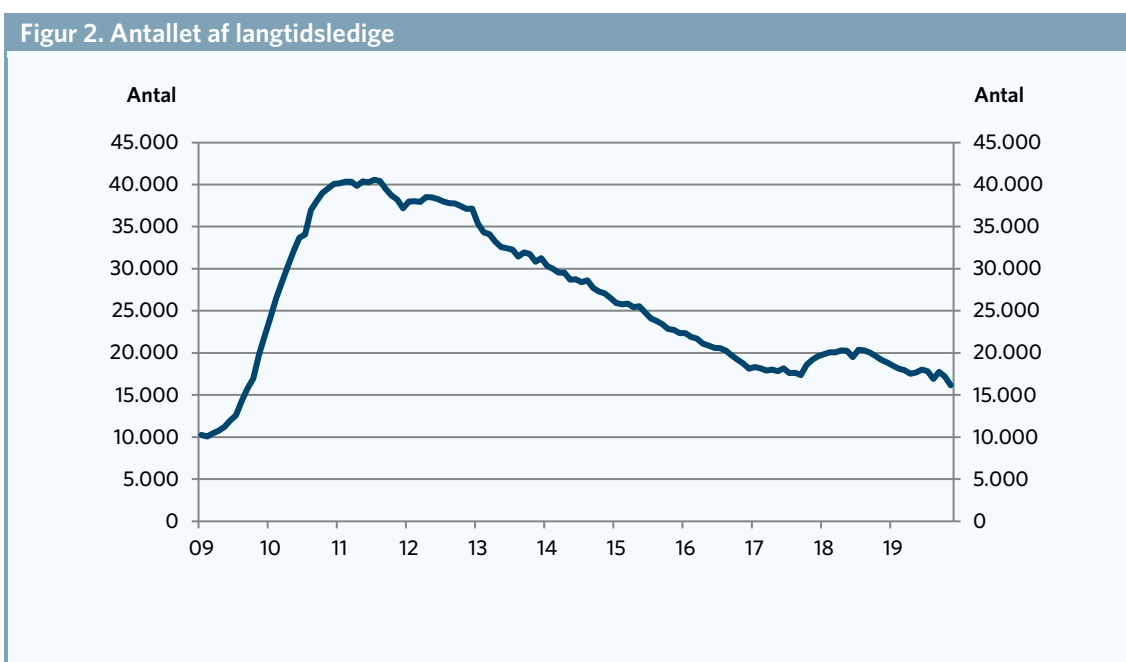
¹ Med dagens arbejdsstyrke svarer 165.000 fuldtidsledige til 5,9 procent af arbejdsstyrken, mens arbejdsløshedsprocenten under finanskrisen nåede op på 6,2 procent. Arbejdsstyrken kan dog falde under coronakrisen, hvorfor arbejdsløshedsprocenten kan komme op over 6 procent. Før coronakrisen var arbejdsløshedsprocenten på 3,7 procent.

Langtidsledigheden kan vokse

Når arbejdsløsheden begynder at vokse, er der også en risiko for, at flere bliver langtidsledige. Da arbejdsløsheden herhjemme begyndte at vokse i juli 2008, så vi først en stigning i langtidsledigheden otte måneder efter i marts 2009. Det fremgår af figur 2, som viser Danmarks Statistiks opgørelse over antallet af langtidsledige, som med Danmarks Statistiks definition betyder, at man har været arbejdsløs i mindst 52 uger.

Ved indgangen til 2020 var 16.000 arbejdsløse langtidsledige (sæsonkorrigeret), hvilket svarer til ca. 0,6 procent af arbejdsstyrken.

Selvom vi ser meget store stigninger i arbejdsløsheden her og nu, kan der godt gå lang tid, før vi kommer til at se en stigning i langtidsledigheden.

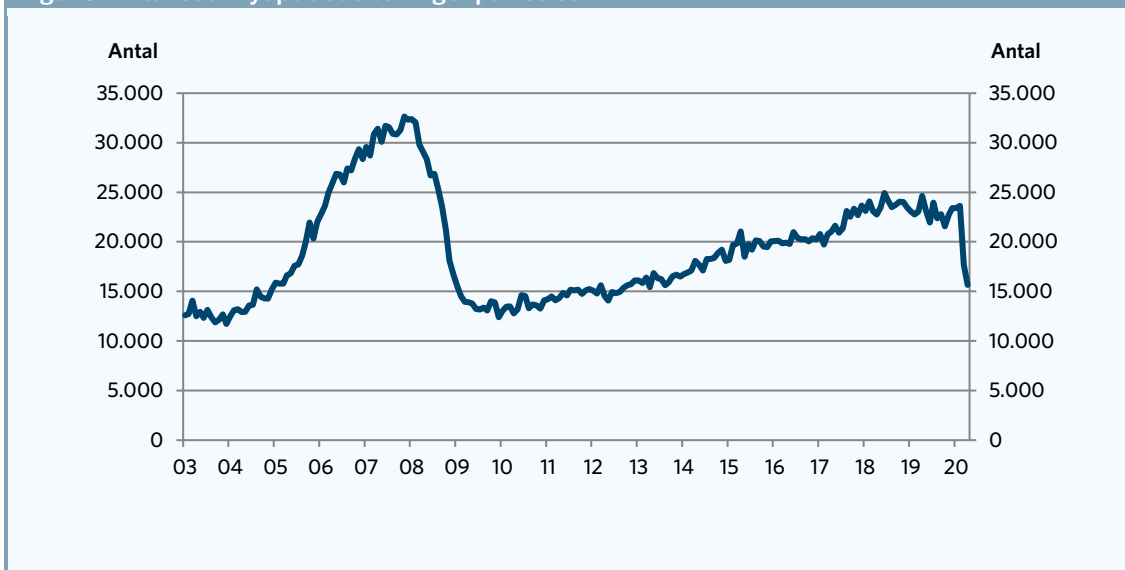
Anm.: Data er sæsonkorrigeret. Langtidsledige er defineret som arbejdsløse, som har været uden job i mindst 52 uger.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Det hører dog med til billedet, at antallet af nye jobannoncer næsten allerede er slået tilbage til niveauet omkring finanskrisen. Det fremgår af figur 3, som viser antallet af nye jobannoncer på nettet, som Dansk Jobindex opgør.

Det vidner om, at det er blevet meget vanskeligere at komme ud af ledighedskøen igen. I marts var der for hver ny jobannonce således 7-8 arbejdsløse, mens der inden coronakrisen var 4-5 arbejdsløse pr. ny jobannonce på nettet. Tallene skal ikke tolkes som et bud på, hvor mange arbejdsløse der er pr. ledig stilling på hele arbejdsmarkedet, da der er mange stillinger, der slet ikke slås op. Men tallene giver en indikation af, at det er blevet meget vanskeligere at finde arbejde, og de kommende måneder bliver det endnu sværere.

Det betyder også, at arbejdsløse kommer til at stå længere tid i arbejdsløshedskøen, end de normalt gør.

Figur 3. Antallet af nyopslåede stillinger på nettet

Anm.: Data er korrigeret for sæsonudsving.

Kilde: AE på baggrund af Dansk Jobindex og Børsen.

Samtidig var der allerede inden coronakrisen brød ud knap 20.000 arbejdsløse, som nærmede sig grænsen for at blive langtidsledige. Det fremgår af tabel 1, som viser antallet af ledige, som har haft mindst 26 ugers ledighed.

Som det fremgår, var der inden coronakrisen brød ud 9.419 personer, som havde været arbejdsløse mellem 26 uger og 39 uger, og 8.825, som havde været ledige mellem 39 uger og 52 uger. Samlet var der altså knap 20.000 arbejdsløse inden coronakrisen, som nærmede sig grænsen for at blive langtidsledige.

Tabel 1. Antallet af arbejdsløse med mindst ½ års ledighed bag sig

Ledige med mindst ½ års ledighed	
26-39 uger	9.419
39-52 uger	8.825
52-78 uger	8.328
78-104 uger	3.540
104-130 uger	1.492
130-156 uger	993
Plus 156 uger	1.544
I alt	34.141

Anm: Data er fra november 2019, som er de seneste data. Data er ikke sæsonkorrigeret.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

I 2009 var der sammenlignet med i dag lidt færre personer, som havde været ledige mellem 26 uger og 52 uger. Det fremgår af figur 4.

Det gælder også, når vi ser på tallene i procent af arbejdsstyrken. I 2009 havde knap 0,5 procent af arbejdsstyrken været ledige mellem 26 og 52 uger, mens det før coronakrisens udbrud var 0,7 procent af arbejdsstyrken.

Figur 4. Antallet af arbejdsløse, som har været ledige mellem 26 og 52 uger

Anm.: Data er sæsonkorrigeret.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Beregninger foretaget af OECD og Finansministeriet tyder på, at når arbejdsløshedsprocenten vokser med 1 procentenhed, vokser langtidsledighedsprocenten med ca. 0,4 procentenheder.²

Hvis vi forestiller os, at arbejdsløsheden vokser med ca. 60.000 fuldtidspersoner, ligesom det sker i figur 2, vil man altså alt andet lige forvente en stigning i langtidsledigheden på ca. 24.000 personer. I forvejen havde vi 16.000 langtidsledige, inden coronakrisen ramte os, og dermed vil langtidsledigheden i antal komme op på samme niveau som under finanskrisen, hvor ca. 40.000 var langtidsledige (se figur 2). Med dagens arbejdsstyrke svarer det til, at langtidsledighedsprocenten ender på 1,4 procent.³

Der vil som nævnt gå noget tid, før vi kommer til at se en stigning i langtidsledigheden, og selv Finansministeriets langsomme genopretningsscenarie indebærer ikke en så langstrakt krise, som finanskrisen udviklede sig til at blive. Men når knap 20.000 allerede er forholdsvis tæt på at være langtidsledige, og der samtidig ikke er mange ledige job at søge, vil langtidsledigheden komme til at vokse.

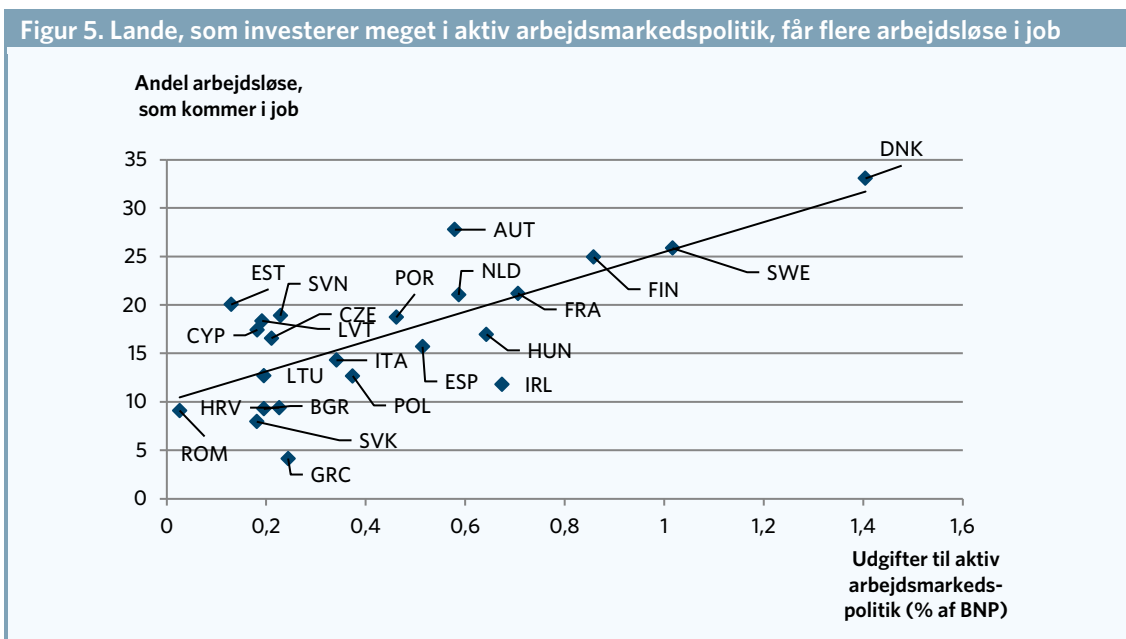
Dertil kommer, at beskæftigelsesindsatsen har været sat på pause under coronakrisen. Det betyder, at de ledige ikke har fået den hjælp, de plejer at få for at komme tilbage på arbejdsmarkedet, og det øger risikoen for, at flere ender i langtidsledighed.

Danmark er normalt blandt de lande i Europa, som får allerflest arbejdsløse i job mellem hvert kvartal, og det er bl.a. takket være vores aktive arbejdsmarkedspolitik. Der er en klar tendens til, at lande, som investerer mange penge i at aktivere de arbejdsløse, også får flere arbejdsløse i job. Det fremgår af figur 5.

² Se "Adjustments to the OECD's Method of Projecting the NAIURU", June 2009, OECD Economics Department og Økonomisk Redegørelse, december 2009.

³ Under finanskrisen var langtidsledighedsprocenten på godt 1½ procent. Arbejdsstyrken kan dog falde under coronakrisen, hvorfor langtidsledighedsprocenten kan komme op over 1½ procent.

Bl.a. derfor havde Danmark også den næstlaveste langtidsledighed i EU, inden coronakrisen ramte os.

Anm.: Der ses på gennemsnit hen over perioden 2011-2015.
 Kilde: AE på baggrund af Eurostat og egne beregninger.

Det er vigtigt at undgå, at langtidsledigheden bider sig fast. Hvis først langtidsledigheden får lov til at bide sig fast, risikerer vi, at arbejdsløsheden vil få et højere underliggende strukturelt niveau, eller at flere falder ud af arbejdsstyrken.

Men hvis vi gør alt, hvad vi kan, for at sparke gang i økonomien igen, når landet åbner helt op, er der gode chancer for, at vi kan undgå en strukturel skade.

Derfor er der brug for vækstpakker, hvor vi stimulerer det private forbrug og supplerer med offentlige investeringer i renoveringsprojekter og klimaprojekter, som let kan sættes i gang. Og så skal vi hurtigst muligt have genaktiveret beskæftigelsesindsatsen og opkvalificeret ufaglærte og arbejdsløse med forældede uddannelser, så de kan komme tilbage i arbejde.

Det dummeste, vi kan gøre i den nuværende situation, er at stramme finanspolitikken eller lave reformer, som øger usikkerheden og svækker efterspørgslen i økonomien. Det vil blot forlænge krisen og øge risikoen for, at flere bliver langtidsledige.